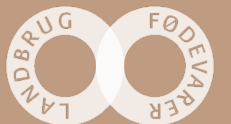

Lad os samtænke

Oplæg ved Lars Hvidtfeldt, viceformand i Landbrug & Fødevarer

Debatmøde i Landbrugsforum 4. oktober 2017

Noget at leve af. Noget at leve for.

Fødevareklyngen eksporterer til hele verden

Fødevareklyngens nettovalutaindtjening opgøres til **90 mia. kr.** Dette er et bidrag som vi i fællesskab kan **omsætte til forbrug og velfærd.**

Fødevareklyngen eksporterede i 2015 for **157 mia. kr.** Produktionen af denne eksport skaber yderligere produktion, beskæftigelse og indkomst i hele den danske økonomi.

Den globale efterspørgsel efter fødevareklyngens produktion trækker **en betydelig produktion** i den danske økonomi:

260 mia. kr.

Fødevareklyngens eksport bidrager med en beskæftigelse på **139.000** personer i Danmark.

Dets svarer til **1%** af fødevareklyngens samlede beskæftigelseseffekt på **190.000** personer.

Fratrækker man omkostninger i produktionen, efterlader **eksporten** en bruttofaktoriindkomst på **90 mia. kr.** hvilket udgør **4,5 pct.** af bruttonationalproduktet.

INDKOMST

88 pct. af svinekødet og **73 pct.** af mejeriproduktionen eksporteres.

Asien bliver stadig vigtigere. I dag er Kina (inkl. Hong Kong) fødevareklyngens næstvigtigste marked: **16 mia. kr.**

42 pct. af eksporten afsættes som højere råvarer.

Hvert døgn sendes der **31** containere fyldt med svinekød ud af Danmark mod Kina (inkl. Hong Kong). Det er **1,3** containere i timen, **365** dage om året.

Det handler om at finde balancen...

Uddrag af L&Fs biodiversitetspolitik:

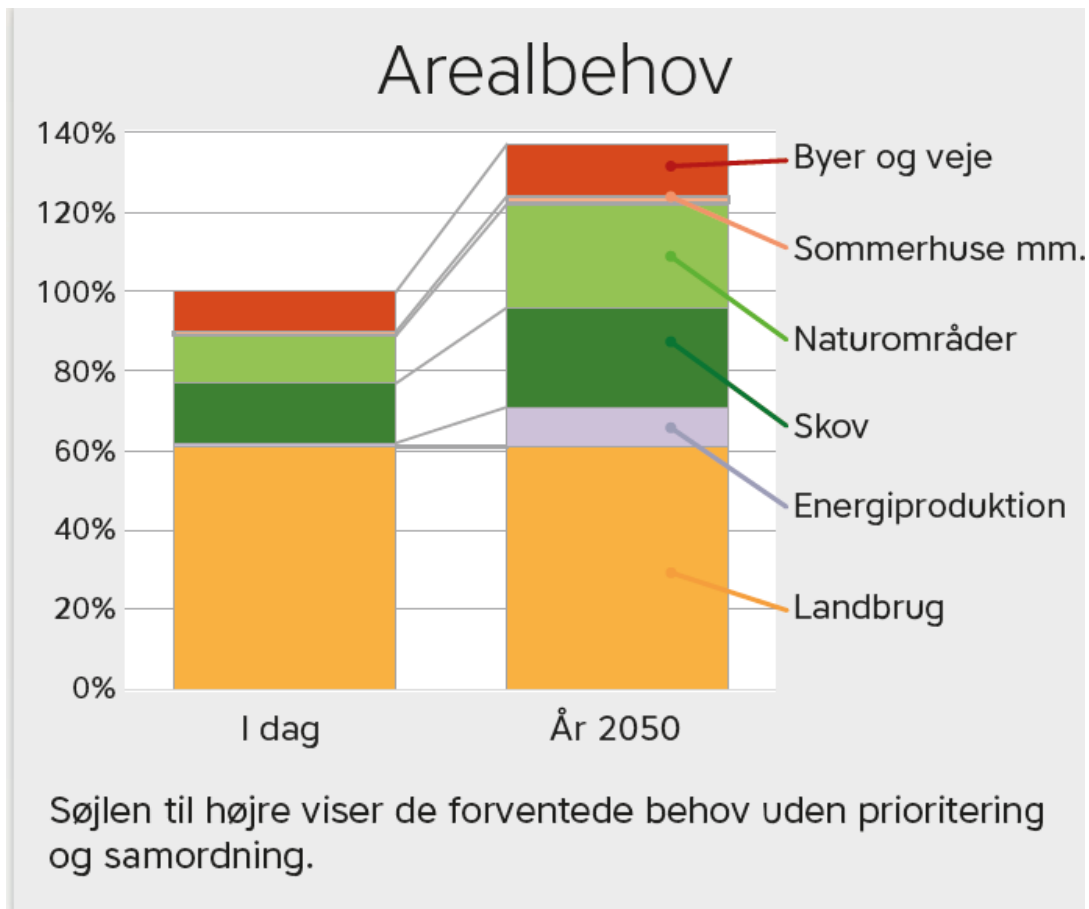
- *Landbrug & Fødevarer ønsker at opretholde det danske natur- / kulturlandskab og fremme natur, biodiversitet og miljø.*
- *Men samtidig ønsker vi at opretholde og udvikle et intensivt og konkurrencedygtigt landbrug, der også fremover kan være med til at bidrage til det danske velfærdssamfund, med eksportindtægter, arbejdsplader, sunde fødevarer m.v.*

Noget at leve af. Noget at leve for.

Mange interesser skal tilgodeses

Teknologirådet: *Prioritering af Danmarks areal i fremtiden*

Noget at leve af. Noget at leve for.

Landbrugsjord er et råstof

60 % af DK er landbrugsegnet

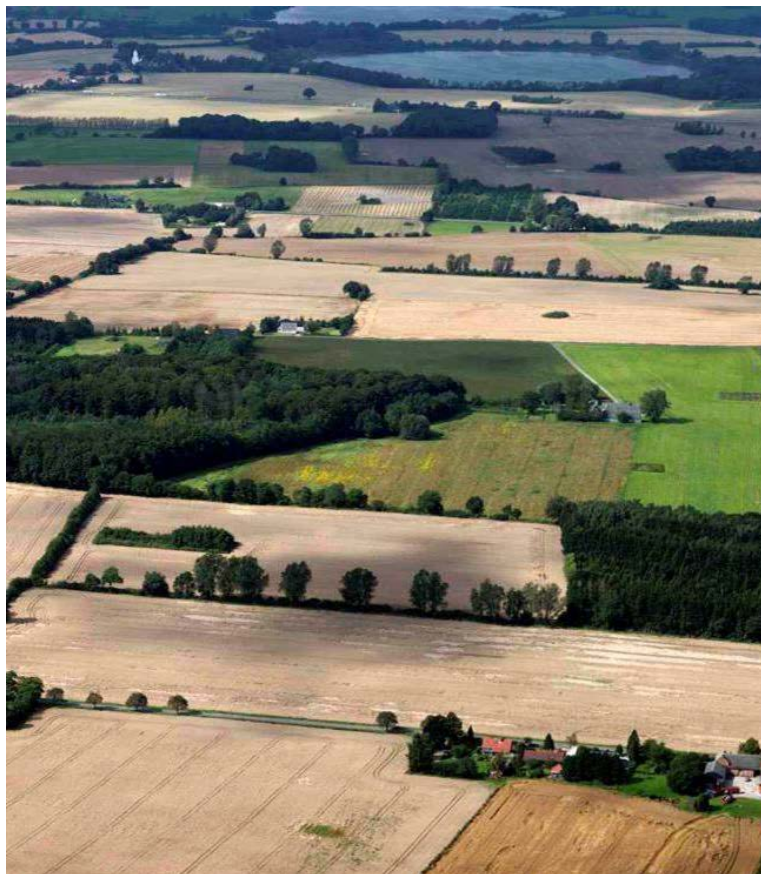
- Det opdyrkede areal vokset gennem historien – især efter 1864 med opdyrkning af heden
- Produktion af fødevarer → arbejdspladser + eksportindtægter
- Investeringsgrundlag

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvor kan der samtænkes

I marken

- Miljø, grundvandsbeskyttelse, klimatilpasning

I randen af marken

- Miljøtiltag, mindre naturtiltag, rekreation og friluftsliv

På de resterende 40 %...

- Sammenhængende natur og skov
- Byer, sommerhuse mv.
- ...

Noget at leve af. Noget at leve for.

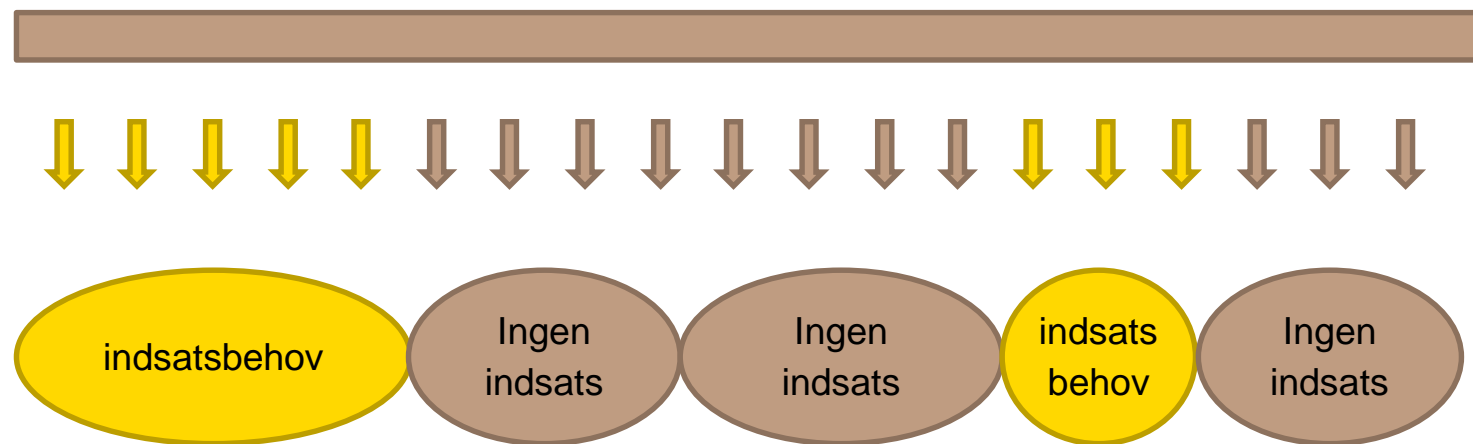
Faktorer der påvirker areal anvendelsen

Noget at leve af. Noget at leve for.

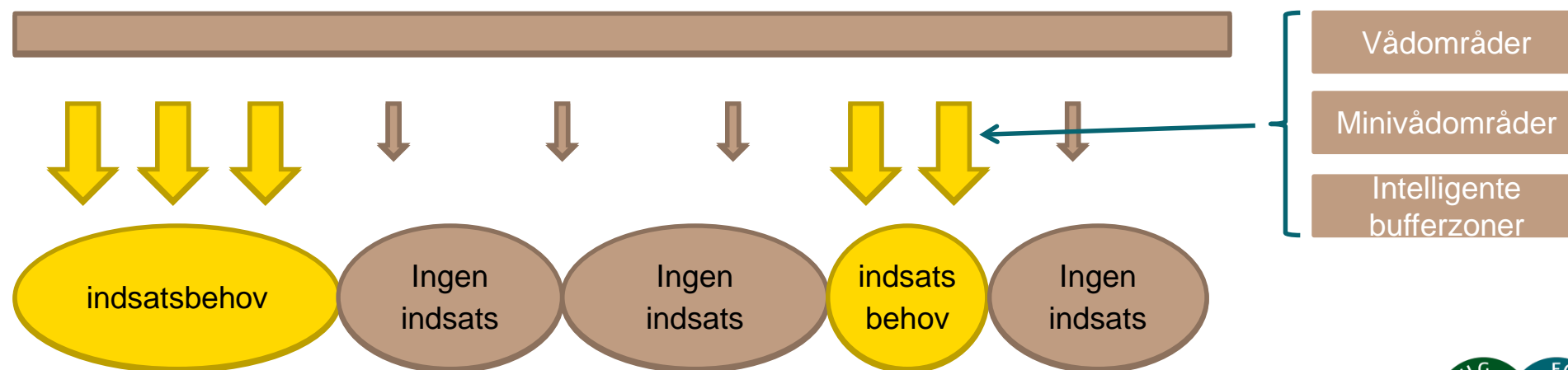

Før og efter Fødevarer- og Landbrugspakken

Før

Efter

Noget at leve af. Noget at leve for.

Mange potentialer for synergi i fx vådområderprojekter

+ ...?

Klimatilpasning

Biomasse til energi

Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvis man afskaffer landbrugsstøtten i morgen...

Indtjeningen i landbruget vil falde (ca. 37 pct.)

Jordpriserne vil falde (ca. 60 pct.)

De fleste landmænd vil blive teknisk insolvente

...og gå konkurs

Bankerne vil få store tab

Staten kommer med nye bankpakker?

Kan løses ved at kompensere nuværende ejere...

Ca. 230 mia.kr.

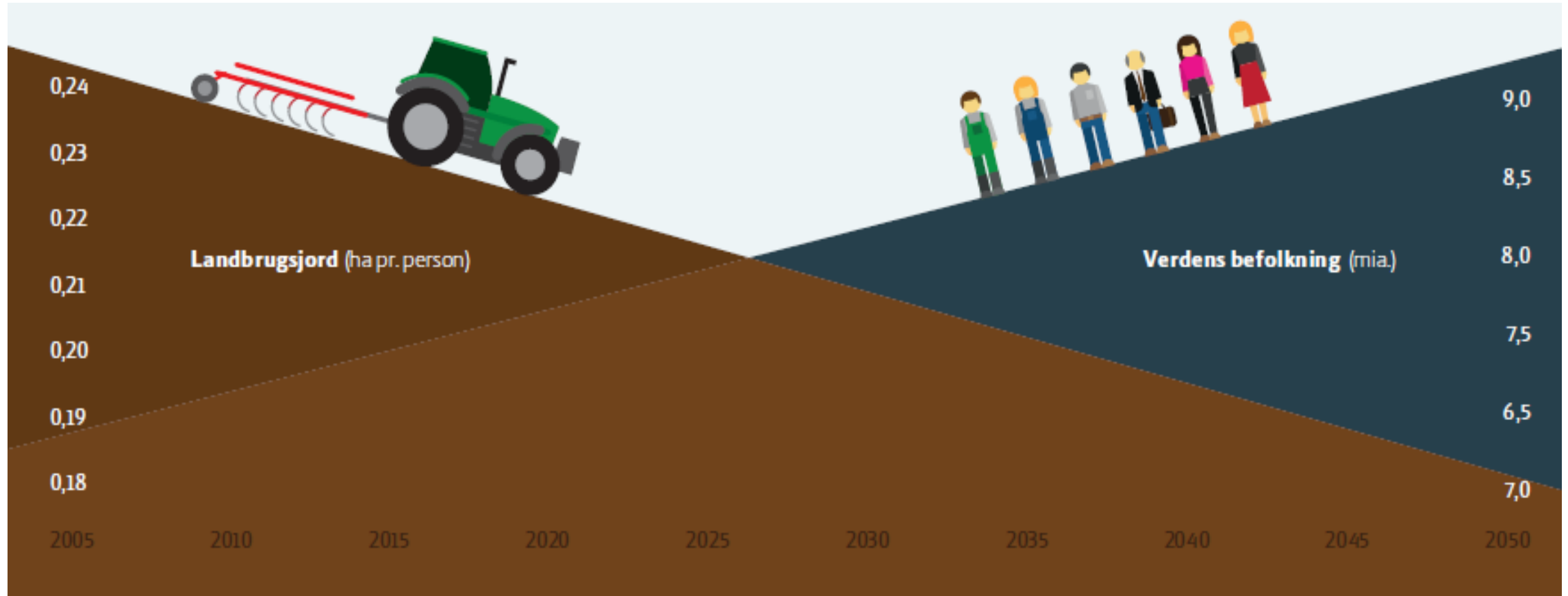
Konklusion:
Landbrugsstøtten kan IKKE fjernes i morgen

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kommer fødevarerpriserne til at stige?

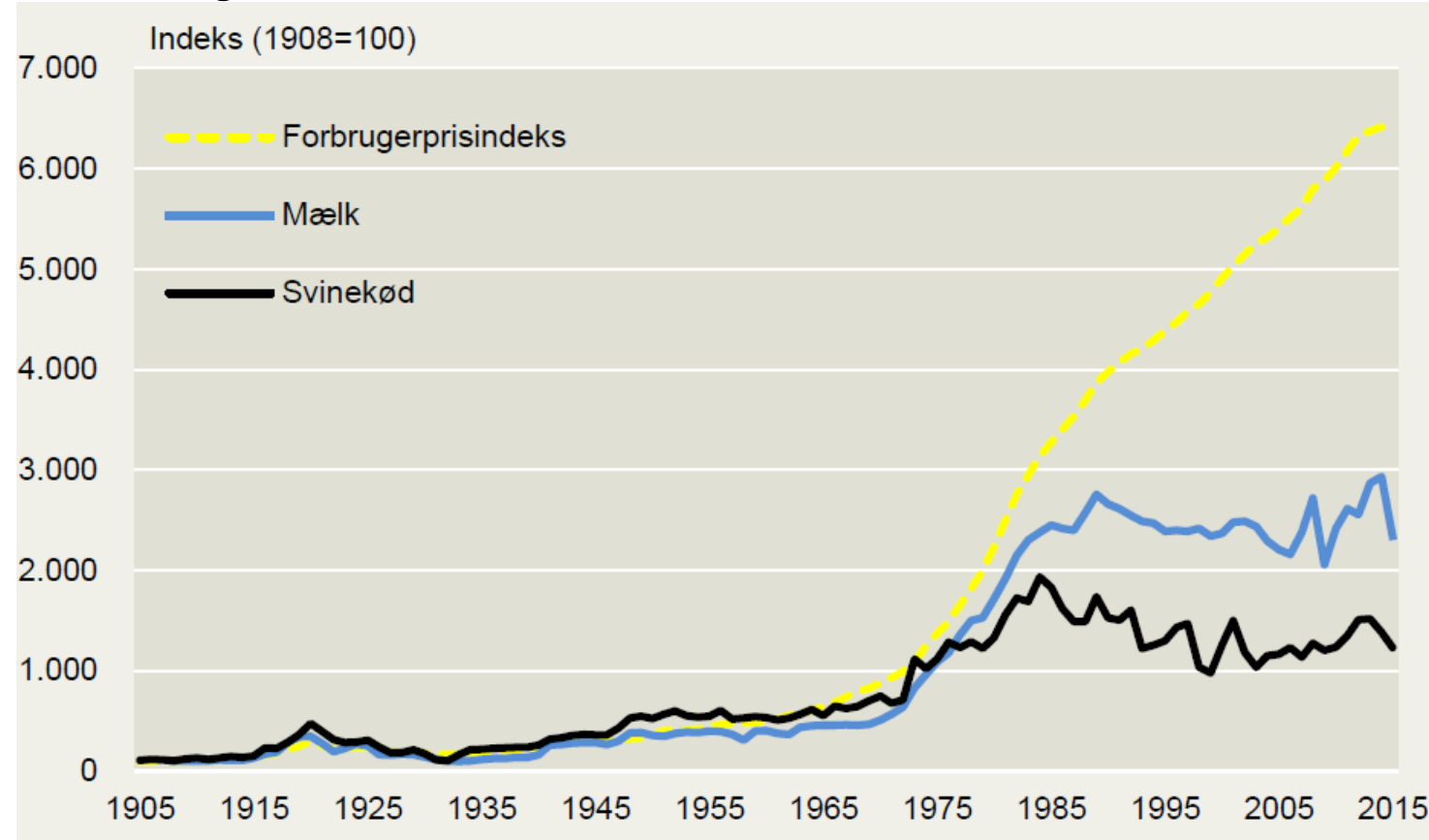
Noget at leve af. Noget at leve for.

De seneste 100 år: Afsætningspriserne er steget...

Prisudvikling

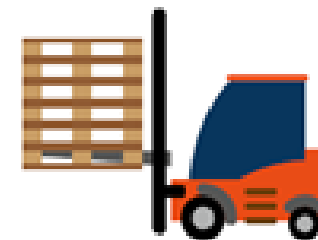
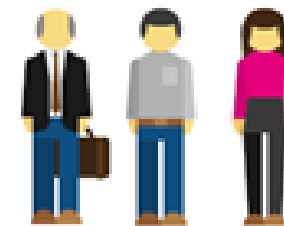
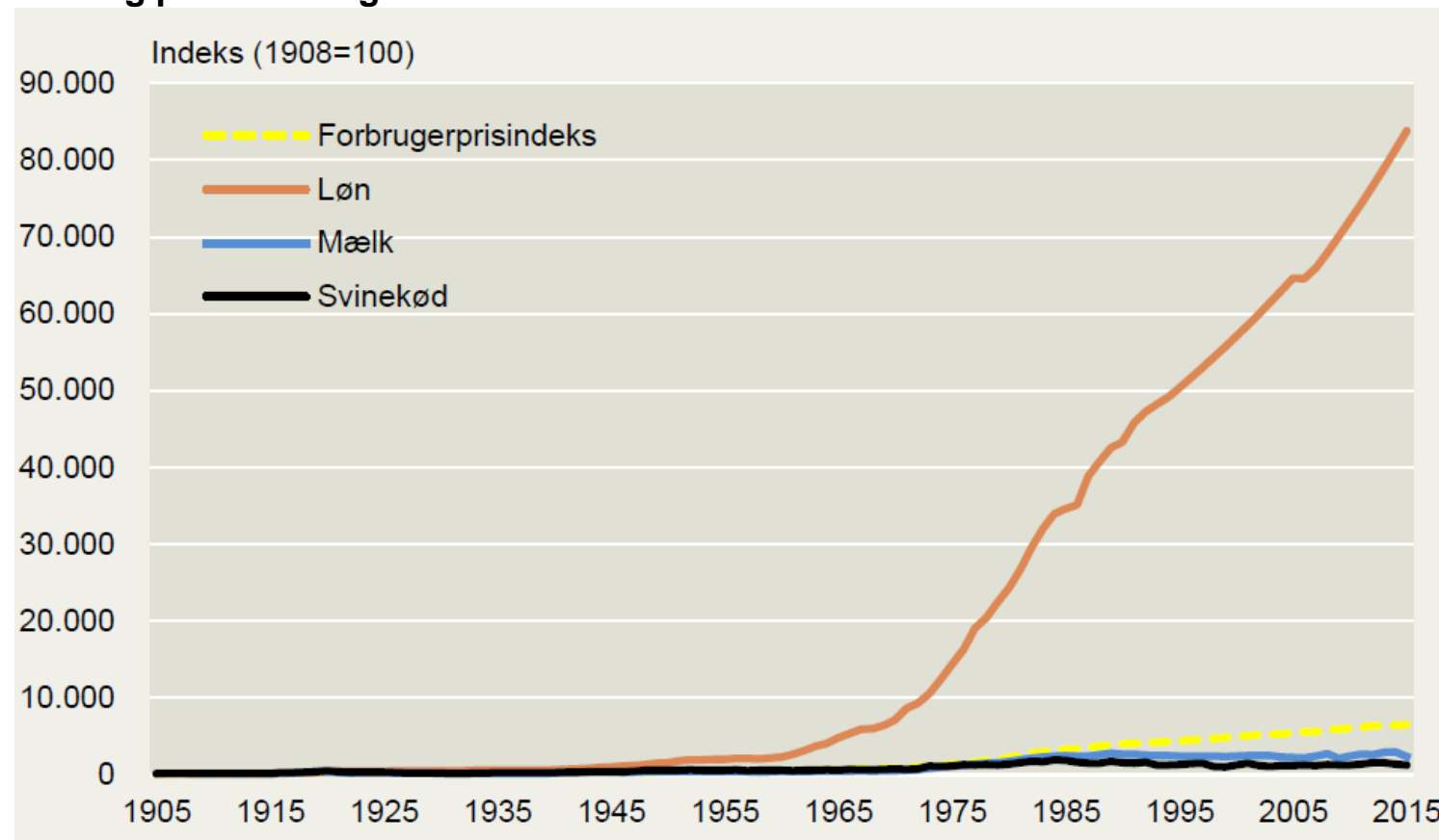
Noget at leve af. Noget at leve for.

... men kan slet ikke følge med lønudviklingen

Løn- og prisudvikling

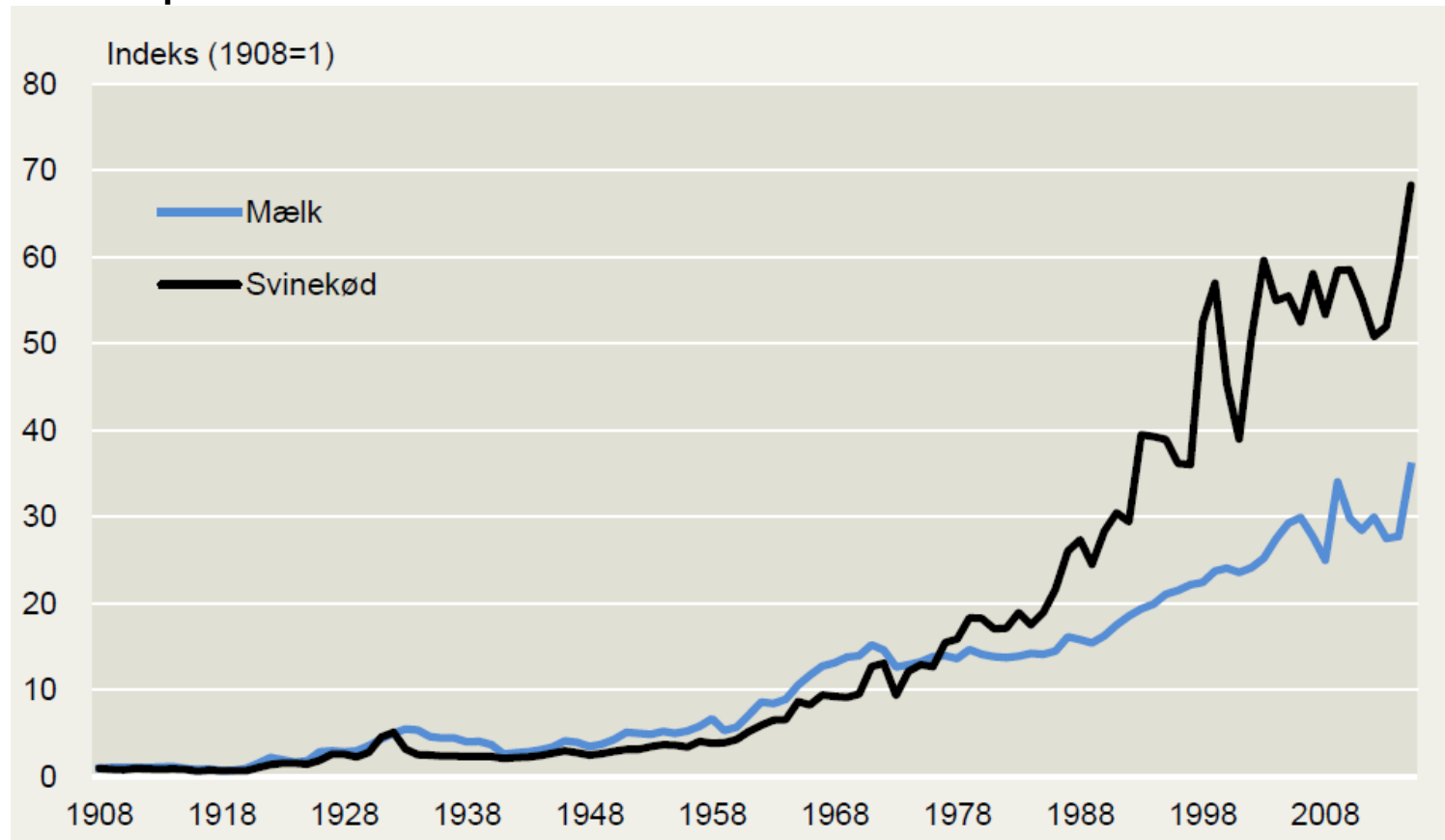
Noget at leve af. Noget at leve for.

Det stiller store krav til produktivitetsudviklingen

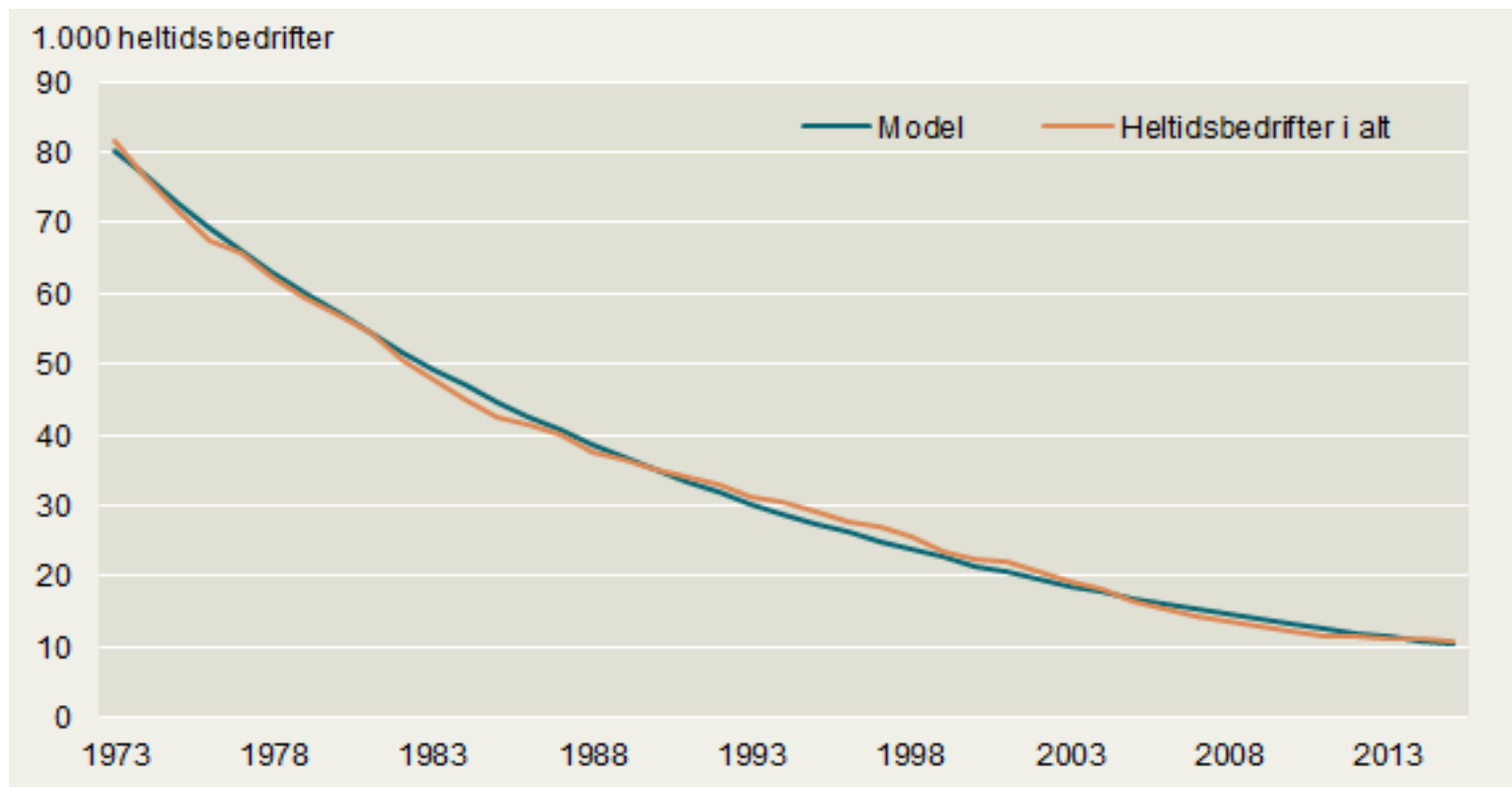
Timeløn/pris

Noget at leve af. Noget at leve for.

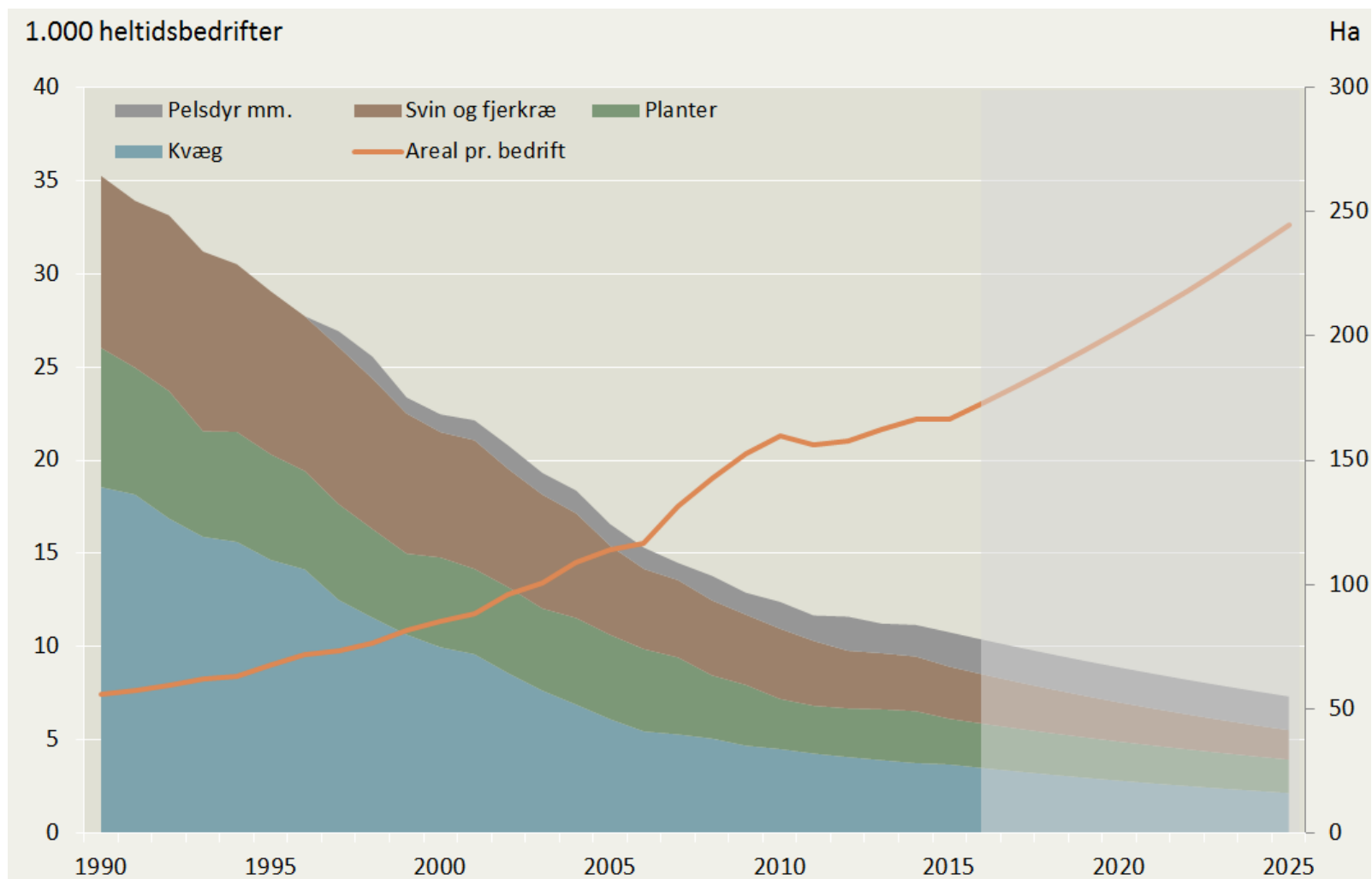
Produktivitet sikres bl.a. ved strukturudvikling

Noget at leve af. Noget at leve for.

Strukturudviklingen fortsætter

Kilde: Egen beregninger pba "Landbrugsregnskaber i 100 år, 1916-2015". Danmarks Statistik 2017

Noget at leve af. Noget at leve for.

Behov for stærkere strukturer Samtænke

Jordfordeling

Multifunktionel jordfordeling

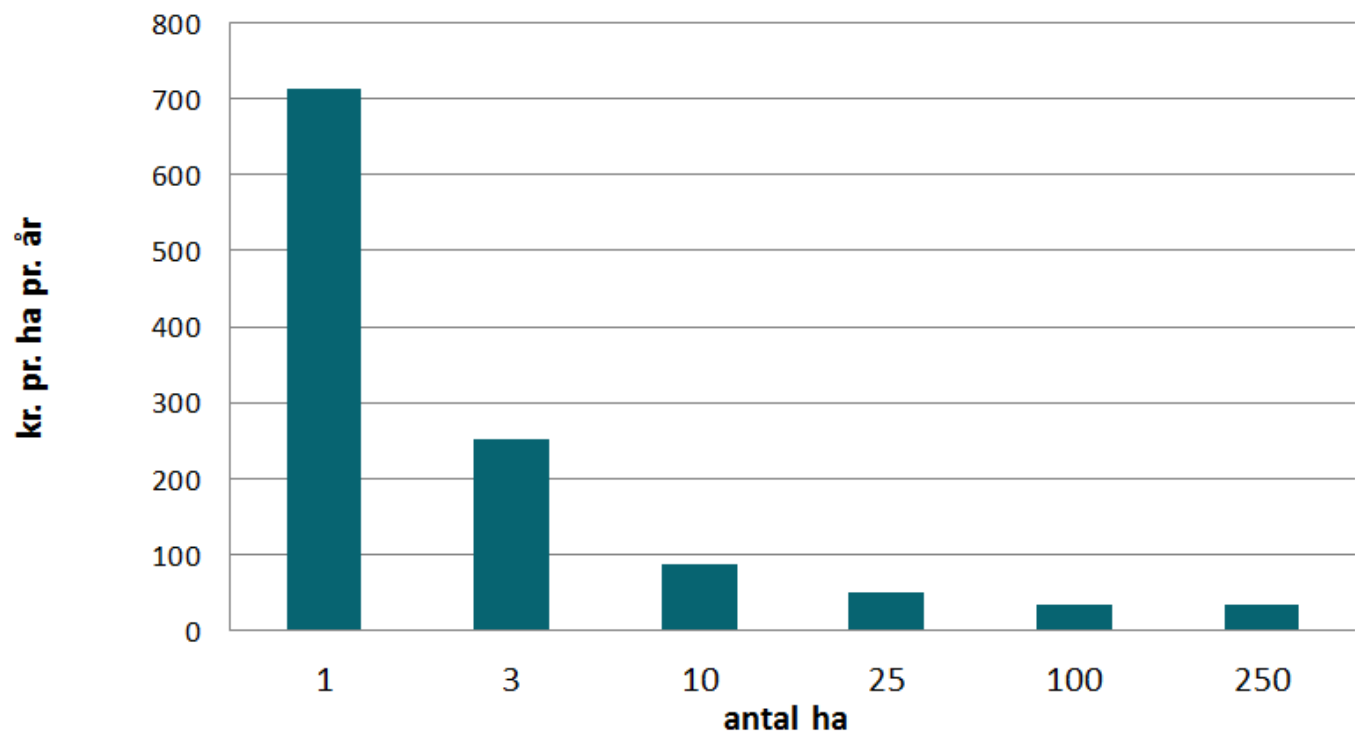
Noget at leve af. Noget at leve for.

Bedre arrondering

TRANSPORT 1 KM, KORNDYRKNING 80 HKG KERNE, HALM
NEDMULDES, HANDELSGØDNING

Transportomkostning

”TommelfingerRegel”

Korn u. gylle u.halm ~ 100 kr. pr. km pr. ha pr. år
Korn m. halm/majs, m. gylle ~ 200 kr. pr. km pr. ha pr. år
Græs m. gylle: ~ 300 kr. pr. km. pr. ha pr. år

- dyrere ved markstørrelse under 10 ha – billigere ved større sammenhængende arealer

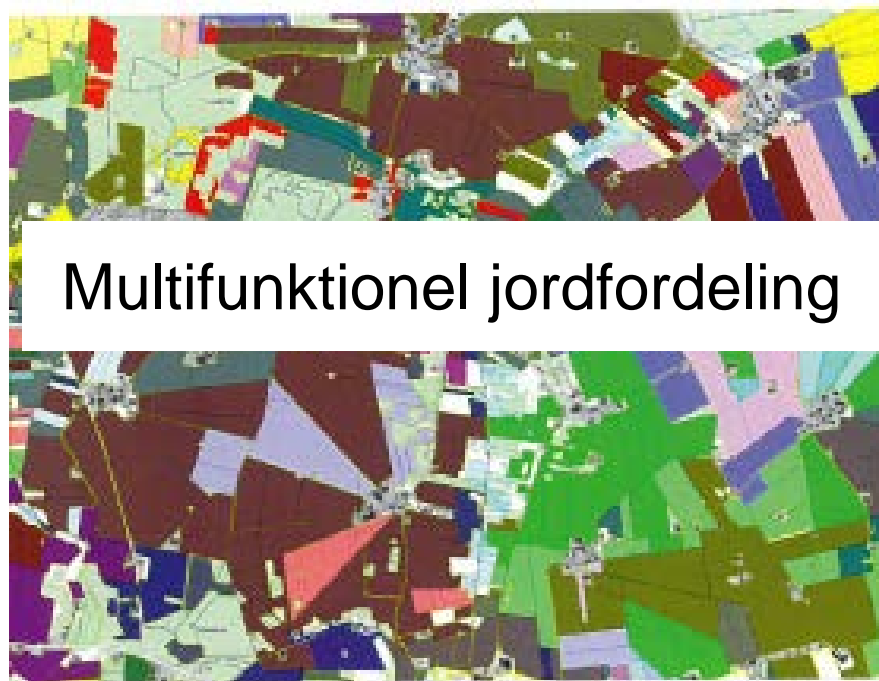
Noget at leve af. Noget at leve for.

Potentialer i jordfordeling

Gennemføre strukturelle ændringer i landbruget:

- Ejerskab
- Arealanvendelse
- Øge investeringssikkerhed
- Bedre erhvervsøkonomi
- Bæredygtighed
- Placering af fremtidige produktionsanlæg
- Nye udviklingspotentialer og perspektiver for erhvervsudviklingen...

Strukturelle ændringer i landskabet:

- Oprydning/ændring af infrastruktur
- Fjerne bygninger
- Placering af nye boliger
- Fremhæve/udvikle landskabstræk
- Sammenhængende natur
- Friluftsliv og rekreation
- Klimatilpasning
- Miljø ...

Noget at leve af. Noget at leve for.

Jordfordeling er en del af løsningen

Jordfordeling i forbindelse med Naturpakken åbner den 8. februar

Som et led i Naturpakken åbner Landbrugs- og Fiskeri den 8. februar 2017 for, at lodsejere med jord i umiddelbar nærhed af et vådområde- eller lavbundsprojekt kan få forbedret deres arealers beliggenhed gennem jordfordeling.

Publiceret 8. februar 2017

Jordfordeling er en proces, hvor et antal jordlodder indenfor et afgrænset område købes, sælges og byttes samtidigt. Formålet er at få de deltagende arealer at ligge mere hensigtsmæssigt for dermed at opnå en bedre landbrugsudnyttelse.

Som en del af aftalen omkring Naturpakken blev der afsat midler i 2017 og 2018 til jordfordeling af "nabojordene" til en kommende eller igangværende jordfordeling. I 2017 blev der afsat 2 mio. kr. og det samme i 2018 til dækning af udgifter til jordfordeling.

Hvilke områder kan deltage?

Du kan derfor få del i midlerne fra Naturpakken til at afholde jordfordeling i områder i nærheden af en kommende eller igangværende jordfordeling, med et vådområde- eller lavbundsprojekt under Landdistriktsprogrammet.

Til hvert vådområde- eller lavbundsprojekt er der udarbejdet et såkaldt kriterium, som definerer, hvilke arealer indenfor hvilket område kan omlægges uden omkostninger til jordfordeling.

Se kort over aktionsområderne

Prioritering af Danmarks areal i fremtiden

Bedre brug af det åbne land

Hvordan udnytter vi den fulde samfundsværdi af det åbne land?

Collective Impact

Noget at leve af. Noget at leve for.

VELUX FONDEN

FONDEN TEKNOLOGI RÅDET
DANISH BOARD OF
TECHNOLOGY FOUNDATION

FELLES OM
SAMFUNDETS
UDNYTTELSE

S: Lad os nu få lavet de jordfordelinger

DEBAT 1. juni 2017 kl. 2:30 | 0 kommentarer

Print Facebook LinkedIn Messenger

[Foto: Colurbox.dk]

DEBAT: Jordfordeling er et af de vigtigste redskaber til at realisere de lokale områdeplaner og er en fordel for både landmænd og natur. Så lad os nu for alvor få sat gang i det, skriver Christian Rabjerg Madsen [S].

A: Folkemøde

17. juni 2017 kl. 16.00-16.45
Grønbechs Hotel, Vinkelstræde 2, Allinge

Sådan ser jeg Danmark
- samtale med den franske ambassadør

AGH

Af Christian Rabjerg Madsen (S) Miljøordfører

Jeg kan kun erklære mig enig med Teknologirådets [nyligt udgivne rapport](#) om Danmarks arealanvendelse. Jordfordeling er et af de vigtigste redskaber til at realisere de lokale områdeplaner.

JØBANNONCER

Se alle »

mandagmorgen

Vil du være med til at ruste Danmark til fremtiden?

Frist: 19/6-2017 09:00

Altinget søger journalist til debatredaktionen

Frist: 15/6-2017

ENERGINET

Energinet søger konsulent til europæisk public affairs

Frist: 16/6-2017

ENERGINET

Energinet søger strategisk og regulatorisk seniorrådgiver med energipolitisk fokus

Frist: 16/6-2017

Universitetspraktikant til Altingets strategi- og udviklingsafdeling

INDRYK JØBANNONCER

MEST LÆSTE ARTIKLER

1. Fra pandaer til biler: Her er Gitte Seebergs nye job
2. Brian Mikkelsen: Det kommer den nye planlov til at betyde
3. Thyrring: Vi skal turde lede i den offentlige sektor
4. Esben Lunde har rotte-plan på vej

Kom til reception

Udviklingen er kun lige begyndt

MEAT IN A LAB

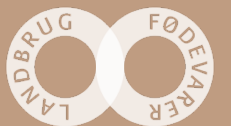

Noget at leve af. Noget at leve for.

Tak

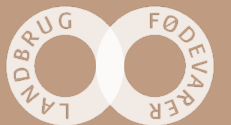
Noget at leve af. Noget at leve for.

Lad os samtænke

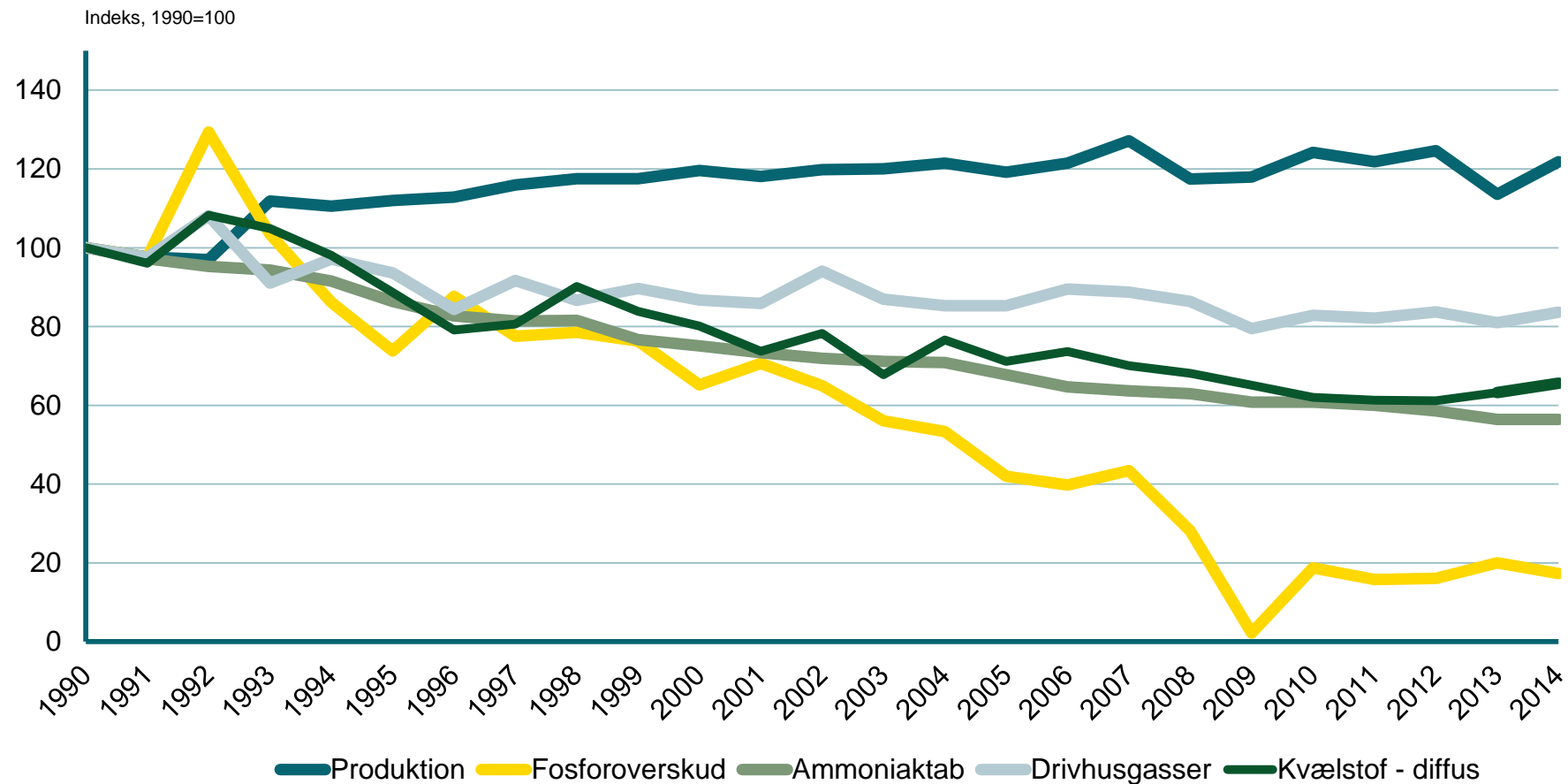
Ekstra slides

Noget at leve af. Noget at leve for.

Mere med mindre

Kilder: DCE rapporter nr. 120 og 165 (2015); UNFCCC: National Inventory Submissions 2016; Danmarks Statistiks Nationalregnskab; EIONET. Central Data Repository: Inventories for the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution.

Noget at leve af. Noget at leve for.

Klimaforandringer ændrer vilkårene for landbrug

POLITIK

Verdens ny krise: knaphed på fødevarer

Klimaforandringer, befolkningstilvækst og jorderosion mindsker det globale høstudbytte. Uden en drastisk fremgang i fødevareproduktionen tegner fremtiden dystert for hele civilisationen

Af John Vidal

Brandoo Humicutt glemmer det aldrig. Den unge landmand fra Hamilton County i Nebraska dyrker 1.000 hektar jord sammen med sin far og bror. Hvad der i maj tegnedes til at blive en usædvanlig god høst af majs og sojabønner, udviklede sig i stedet til noget nær en katastrofe.

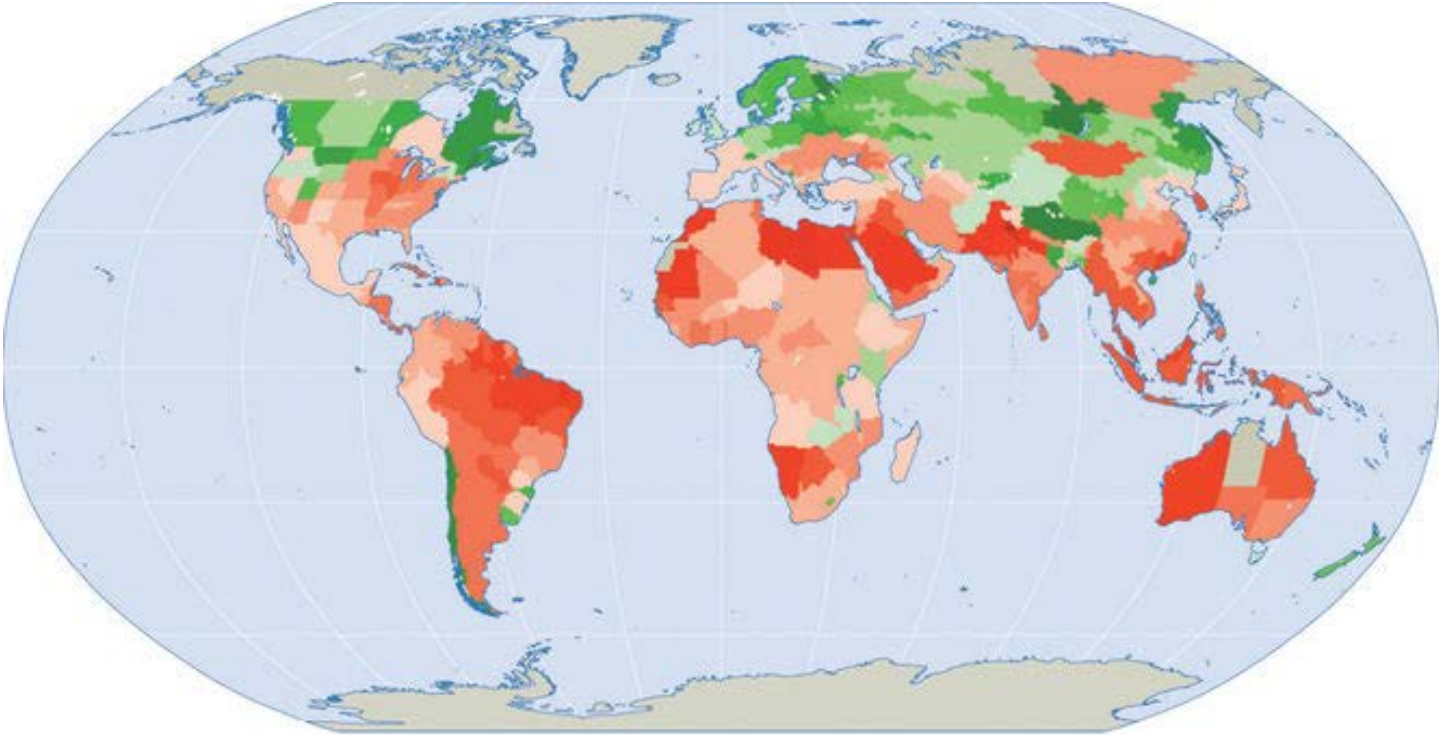
og næsten 30 procent af det rensede udbytte gik til fremsalgt af biobrændsel.

Den nye olie
Resultatet er mindre majs end normalt på det internationale marked, påført, der nærmer sig nye rekordhøje priser, og sult og lidelse i flere lande verden over.

«Situationen kommer ikke til at gå væk,» siger Lester Brown, miljøana-

lytiker og næsten 30 procent af det rensede udbytte gik til fremsalgt af biobrændsel. Det svære næsten helt nøjagtig til antallet af søl- og underernærede i verden. Oxfam konstaterer desuden, at næsten 60 procent af de globale jordhandler inden for det seneste årti er indgået med betydelig på at dyrke alger, der kan bruges til biobrændstof.

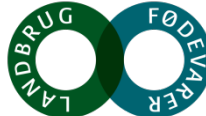
Flere købsløbere
Et andet faresignal, siger Brown, er

Percentage change in yields between 2010 and 2050

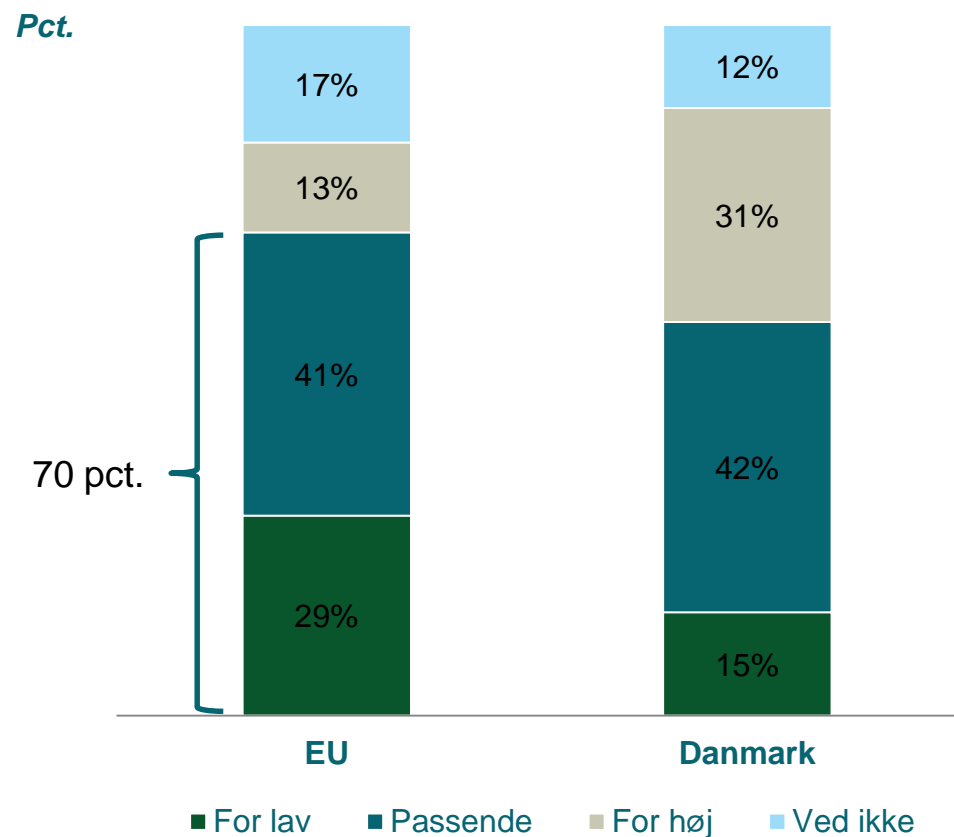

Noget at leve af. Noget at leve for.

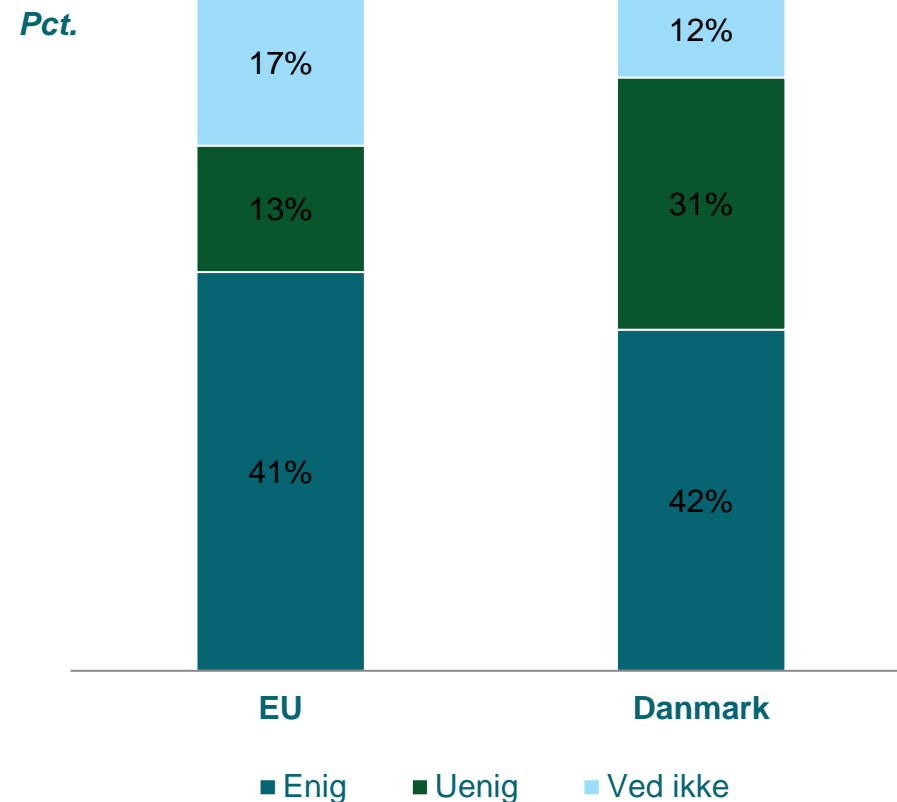
Landbrugsstøtten er populær i EU

Er landbrugsstøtten for lav, passende eller for høj?

*Kilde: EU-undersøgelse, efterår 2015

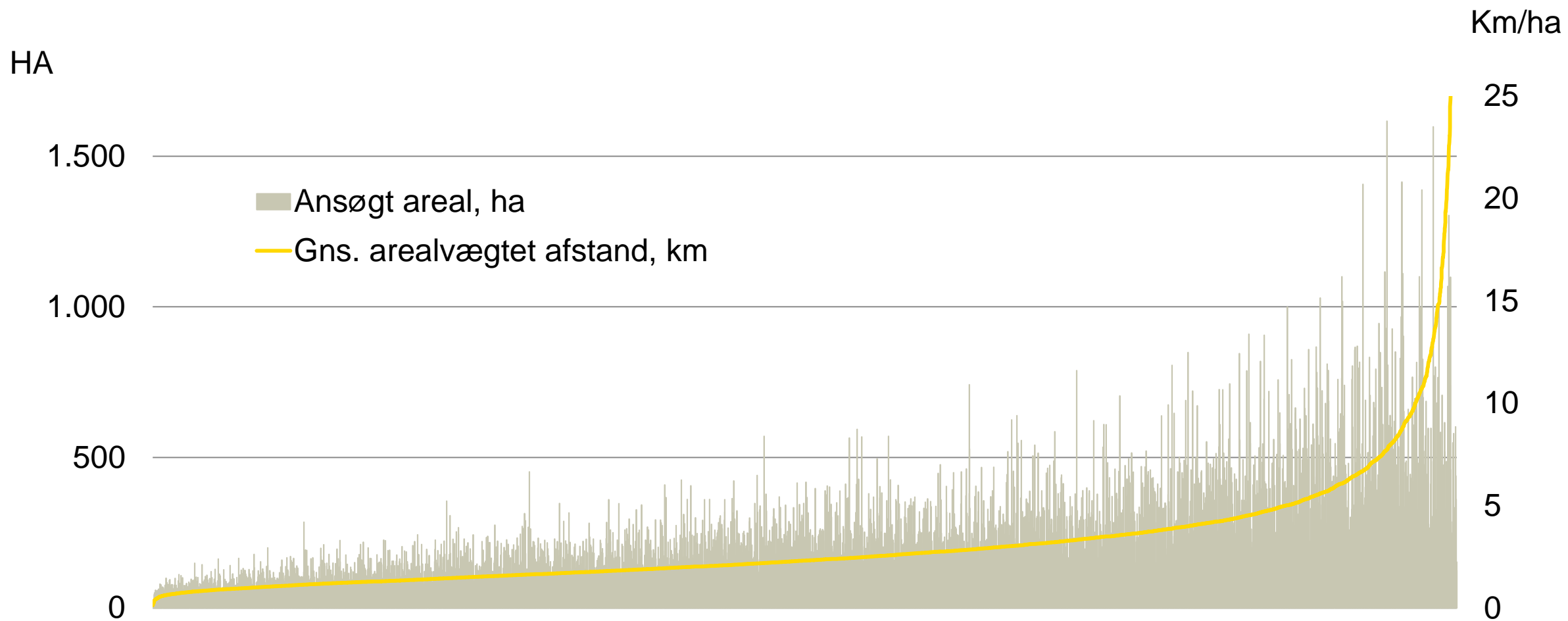
Skal EU fortsat støtte landmænd, der efterlever den grønne komponent?

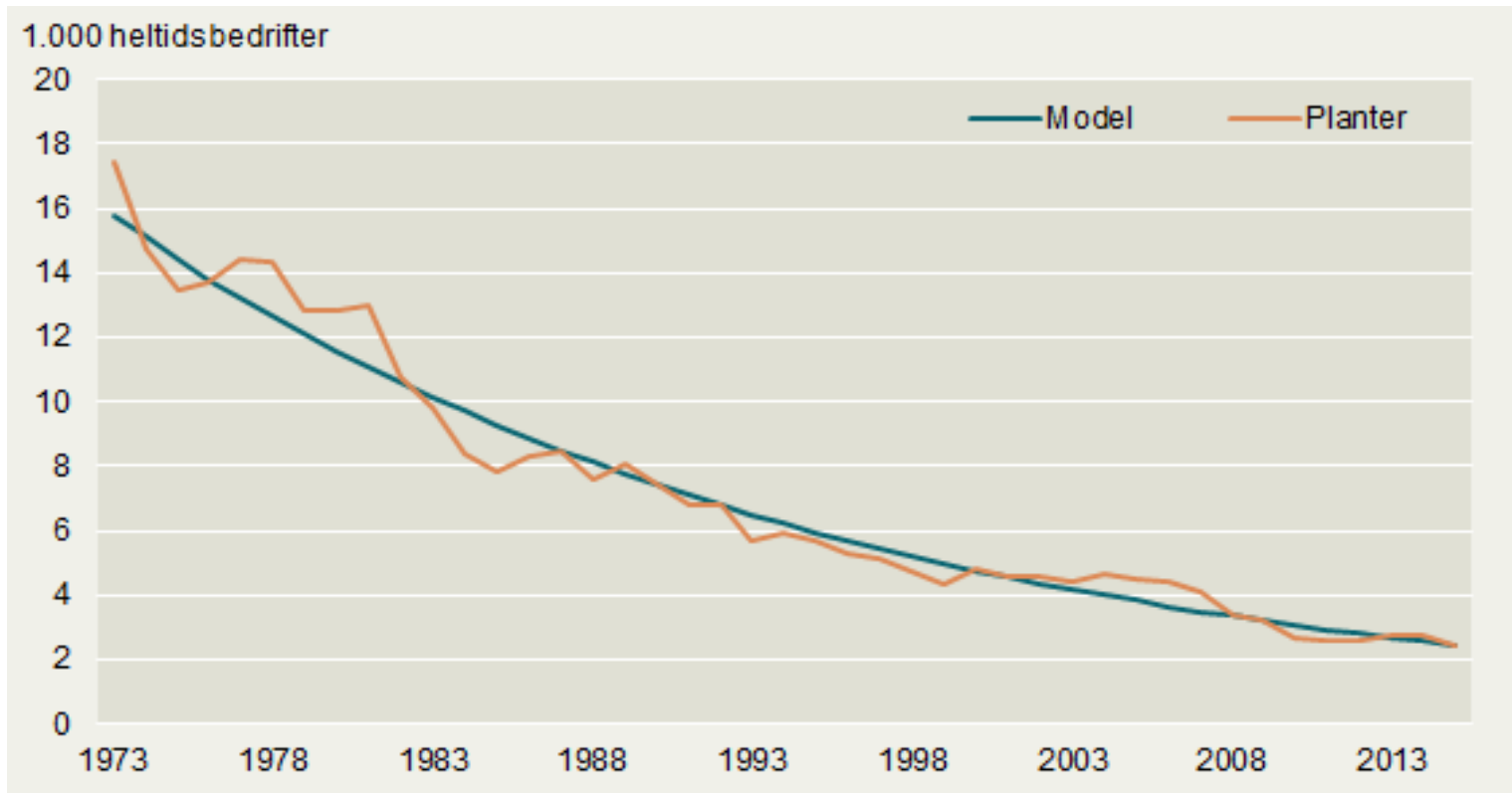
Noget at leve af. Noget at leve for.

Hvor langt er der i marken?

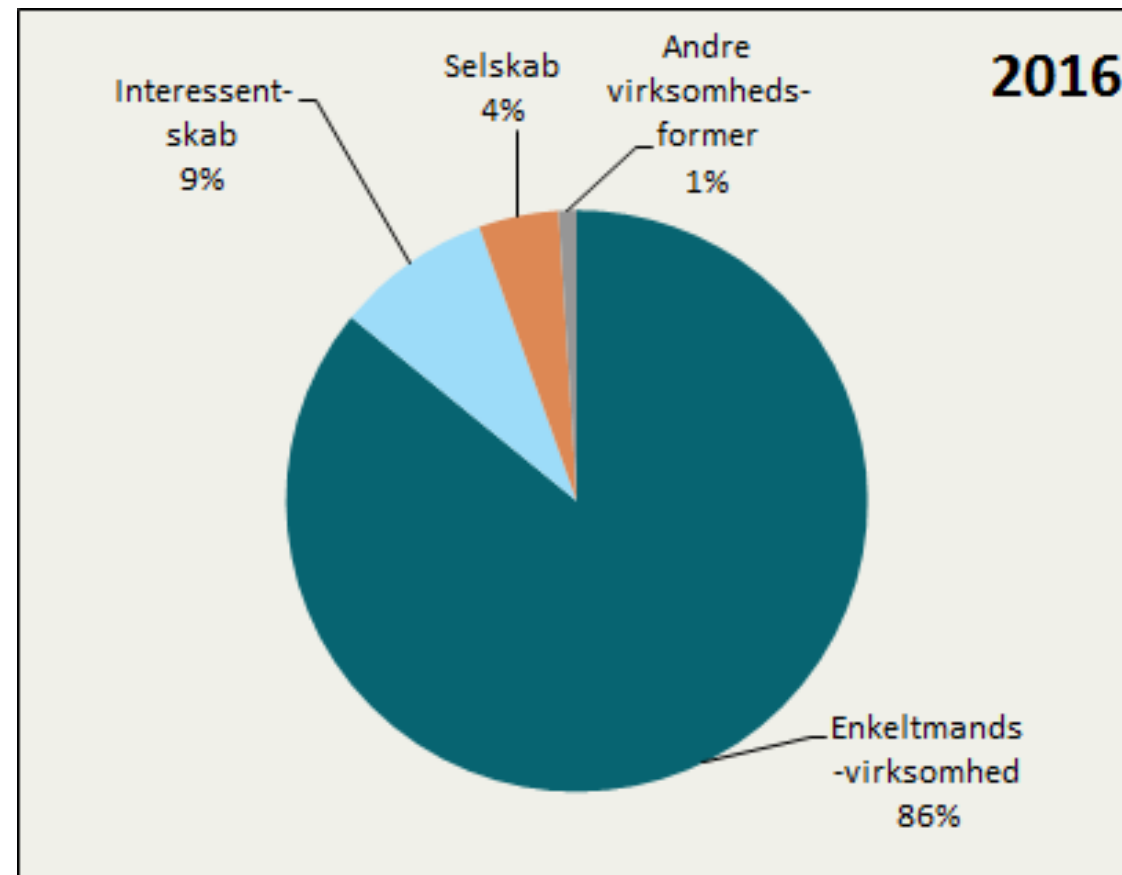
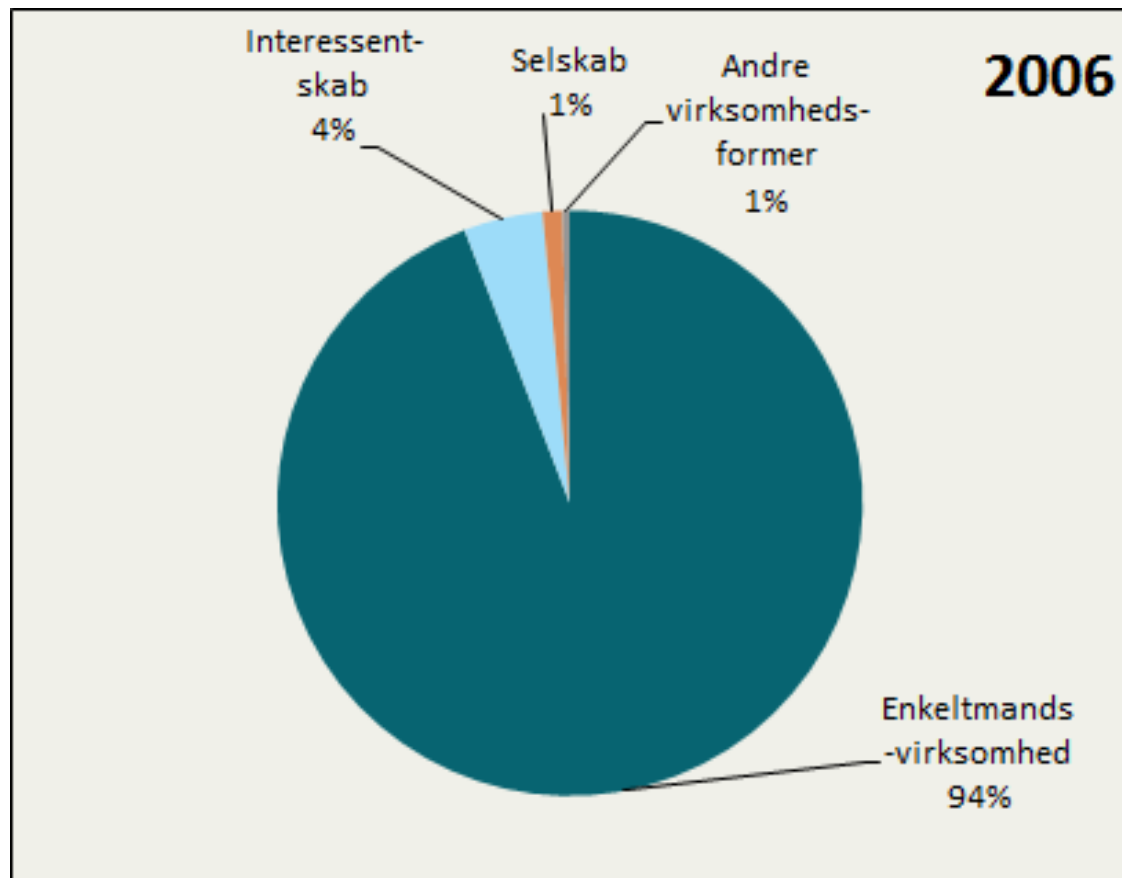
Strukturudvikling for planteavl

Noget at leve af. Noget at leve for.

Kræver det nye ejerformer?

Noget at leve af. Noget at leve for.

Et eksempel

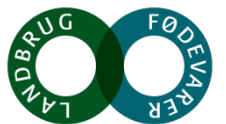
Scenarie – en ny mark- og landskabsstruktur for en planteproduktion

FØR: Eksisterende markstruktur (rød) på 4 cm kort. Elementer i landskabet som bebyggelsesstrukturer, beplantninger som hegn og skov, samt infrastrukturen er her tydelige.

EFTER(scenarie): Ejeren får mulighed for at opkøbe jord og en ny struktur påbegyndes. Markerne lægges sammen, læhegn etableres, en enkelt vej nedlægges, flere ejendomme bortsæltes. Bedriften opnår større marker, en intern transportvej og dermed en mere rationel drift.

Noget at leve af. Noget at leve for.

Fremtidens traktorer kører på data

Digitaliseringen er nødvendig, hvis levestandarden skal fastholdes. Data, satellitter og robotter bliver landmandens nye værktøjer.

Af Kristian Balle Ravn 10. jan 2017 kl. 08:35

Droner finder ukrudt på kornmarker

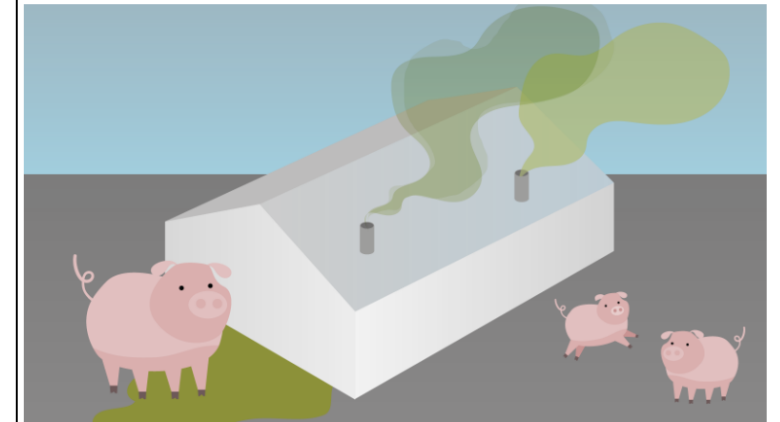
11-01-2017

Bekæmpelsesmidler Landbrug

Det er teknisk muligt og økonomisk rentabelt at bruge droner til at finde ukrudt på landbrugets kornmarker. Det viser ny rapport fra Miljøstyrelsen og Københavns Universitet.

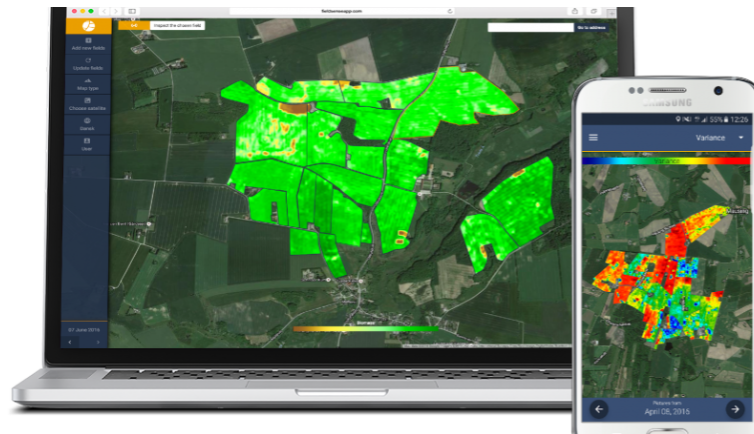
Digitale næser skal fjerne lugten i stalden

DET DIGITALE LANDBRUG: Forskere skal udvikle teknologi, der skal reducere lugt og ammoniak fra danske stalde. Lugten er sværest at få bugt med, viser det sig.

Af Kristian Balle Ravn 13. jan 2017 kl. 13:43

Big data fra satellit: Landmanden holder øje med den enkelte plante

MODERNE LANDBRUG: Dansk teknologi bruger big data, machine learning og satellitfotos til at analysere fotosyntesen i afgrøder. Det reducerer kvælstofudledningen og øger indtjeningen.

Af Kristian Balle Ravn 11. jan 2017 kl. 10:46

Kvægdatabase rykker kreaturmarkedet ind i stuen

Mest læste Mest debatteret

Snyd gør københavnske bycykler dyrere

Med Raptor-motoren skal SpaceX løfte en enorm teknisk udfordring

Vindturbinen skulle være en revolution: Nu står den stille

Piloter gruer for lukning af tværbane i København

Kronik: Læg batteri i toget frem for at ændre Aarhus H

Mest læste

Snyd gør københavnske bycykler d

Med Raptor skal SpaceX løfte en enorm teknisk udfordring

Vindturbinen skulle være en revolution: Nu står den stille

Piloter gruer for lukning af tværbane i København

Kronik: Læg batteri i toget frem for at ændre Aarhus H

<p>Tyr, Dansk Holstein kr. 10.000,00 Thomas og Erik Riskjær 9381 Sulsted</p>	<p>Tyr, Dansk Holstein kr. 11.500,00 Thomas og Erik Riskjær 9381 Sulsted</p>	<p>Kvie, Simmental kr. 11.500,00 Flemming Hartvig Madsen 7400 Herring</p>	<p>Tyrekalv, Krydsning kr. 4.500,00 Flemming Hartvig Madsen 7400 Herring</p>
<p>MODEL FOTO</p>	<p>MODEL FOTO</p>	<p>MODEL FOTO</p>	<p>MODEL FOTO</p>

DET DIGITALE LANDBRUG: En online platform med adgang til central kvægdatabase gør det muligt for de danske landmænd at handle med kvæg fra stuen.

Af Kristian Balle Ravn 16. jan 2017 kl. 16:29